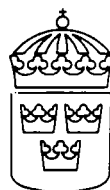

Regeringens proposition

1994/95:5

Ombildning av Statens maskinprovningar till aktiebolag

Prop.
1994/95:5

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 15 september 1994

Carl Bildt

Karl Erik Olsson
(Jordbruksdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Statens maskinprovningar ombildas till aktiebolag den 1 april 1995. Staten föreslås bli ensam ägare i aktiebolaget. Bolaget skall erbjuda näringsliv, myndigheter och organisationer provnings-, certifierings- och besiktningstjänster inom maskinområdet.

Innehållsförteckning

Prop. 1994/95:5

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Ärendet och dess beredning	3
3	Statens maskinprovningars nuvarande organisation	4
4	Ombildning av Statens maskinprovningar till aktiebolag	5
5	Överföring av tillgångar och skulder	9
6	Personal- och arkivfrågor	10

Bilaga	Förteckning över remissinstanserna beträffande betänkandet (Ds 1994:47) Bolagisering av Statens maskinprovningar . .	12
--------	---	----

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 september 1994	13
---	----

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 1994/95:5

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner de föreslagna riktlinjerna för ombildning av Statens maskinprovningar till aktiebolag (avsnitt 4),
2. godkänner de föreslagna riktlinjerna för överföring av tillgångar och skulder till bolaget (avsnitt 5),
3. bemyndigar regeringen att besluta om nödvändiga åtgärder för att genomföra bolagsbildningen,
4. till *Bolagisering av Statens maskinprovningar* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 anvisar ett förslagsanslag på 24 000 000 kr.

2 Ärendet och dess beredning

Regeringen bemyndigade i februari 1992 chefen för Näringsdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda möjligheterna och formerna för en begränsning av statens engagemang inom provnings- och mätteknik samt anslutande verksamhet inom Statens provningsanstalt (SP) och Statens maskinprovningar (SMP) och att därvid bl.a. lämna förslag till privatisering. Utredaren redovisade i augusti samma år sina slutsatser i betänkandet *Prova privat – provning och mätteknik inom SP och SMP i europaperspektiv* (SOU 1992:74). Betänkandet har remissbehandlats och en sammanställning av remissvaren finns publicerad i betänkandet *Bolagisering av Statens maskinprovningar* (Ds 1994:47). I Jordbruksdepartementets bilaga till 1993 års budgetproposition anförde regeringen beträffande SMP att den avser att ta ställning till utredningens förslag när närmare erfarenheter av bl.a. EES-avtalet har vunnits. I Jordbruksdepartementets bilaga till 1994 års budgetproposition anförde regeringen vidare att den avsåg att låta frågan om en förändring av SMP:s verksamhetsform belysas ytterligare. Bakgrunden var dels EES-avtalets påverkan på SMP, dels avskaffandet av SMP:s monopolställning beträffande besiktningsverksamheten och den därmed hårdnande konkurrensen för myndigheten.

Regeringen bemyndigade i februari 1994 mot denna bakgrund chefen för Jordbruksdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda förutsättningarna för verksamheten vid SMP. Utredaren skulle förutsättningslöst överväga verksamheten vid och associationsformen för SMP samt överväga om det är möjligt och lämpligt att statens huvudmannaskap för verksamheten vid SMP upphör och i så fall föreslå en ny huvudman. Utredaren redovisade i mars 1994 betänkandet *Bolagisering av Statens maskinprovningar* (Ds 1994:47). Betänkandet har remissbehandlats. Remissyttrandena finns tillgängliga i Jordbruksdepartementet.

3 Statens maskinprovningars nuvarande organisation

Prop. 1994/95:5

SMP:s organisation och uppgifter framgår av förordningen (1988:858) med instruktion för Statens maskinprovningar. Enligt denna har SMP att prova, besiktiga och certifiera maskiner, fordon och redskap samt att informera och lämna råd i frågor som rör denna verksamhet. Som speciellt angelägna uppgifter har regeringen angivit sådan obligatorisk kontroll som avses i lagen (1989:164) om kontroll genom teknisk provning och om mätning samt att lämna råd om en ändamålsenlig maskinanvändning. Den nämnda lagen har numera ersatts av lagen (1992:1119) om teknisk kontroll som trädde i kraft den 1 januari 1994. Vidare har provning och redovisning av maskinegenskaper som kan minska belastningen på miljön och bidra till en effektivare energihushållning betonats.

Maskinprovningarna består av fyra enheter, en för besiktning, en för provning, en för certifiering och en administrativ enhet. Totalt finns ett 70-tal anställda inom myndigheten. Enheterna provning och besiktning som har 30 anställda vardera beräknas båda omsätta ca 20 miljoner kronor för budgetåret 1994/95, medan den nyskapade enheten för certifiering endast har sex anställda och beräknas omsätta ca 3,8 miljoner kronor under samma tid. Totalt beräknas myndigheten för budgetåret 1994/95 omsätta ca 45 miljoner kronor. SMP är lokaliserat till Uppsala, där bl.a. den administrativa enheten är belägen, Malmö och Umeå.

Enheten för besiktning utför typbesiktning, registreringsbesiktning och revisionsbesiktning enligt föreskrifter utfärdade av Arbetskyddsstyrelsen och Vägverket. Den helt dominerande verksamheten inom besiktningsenheten är revisionsbesiktning av grävmaskiner som svarar för 80 % av enhetens intäkter. Dessa besiktningar utförs av besiktningspersonal som har bostadsorten som utgångspunkt för sitt arbete. SMP är riksprövplats för ett flertal olika entreprenadmaskiner. Besiktningsenheten är helt avgiftsfinansierad.

Enheten för provning utför officiell provning, funktionsprovning och provning för EG-dokumentation. Den officiella provningen utförs för att kunna utgöra vägledning för presumtiva maskinköpare. Resultaten publiceras alltid i SMP:s meddelandeserie. Verksamheten finansieras över statsbudgeten via det driftbidrag SMP uppbär och via provningsavgifter. Funktionsprovningar utförs på uppdrag av maskinproducenter och finansieras helt av uppdragslämnaren. Även projekt som läggs ut på myndigheten av andra statliga myndigheter hanteras på denna enhet. Det kan t.ex. vara serieprovningar av olika maskiner för att kunna bestämma en lämplig kravnivå för en viss egenskap. Myndighetens arbete med standardiseringsfrågor hanteras även inom provningsenheten.

Enheten för certifiering är nybildad och omfattar frivillig och obligatorisk certifiering. SMP kommer således att kunna tillhandahålla service som innebär att maskintillverkare kan begära ett intyg på att en viss maskin är tillverkad i enlighet med de säkerhetskrav som ett visst EG-direktiv ställer. Även

4 Ombildning av Statens maskinprovningar till aktiebolag

Regeringens förslag: Statens maskinprovningar upphör som myndighet och verksamheten överförs till ett statligt aktiebolag från den 1 april 1995. Samtidigt upphör driftbidraget. Det nya bolaget skall bedriva provnings-, besiktnings- och certifieringsverksamhet inom maskinområdet.

Utredarens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. Utredaren föreslår att bolagiseringen sker den 1 juli 1995 och att staten under en övergångsperiod tar ett fortsatt ansvar för verksamheten.

Remissinstanserna: En klar majoritet av remissinstanserna biträder utredarens förslag om bolagisering. Sveriges provnings- och forskningsinstitut (SP) menar att utredaren gjort en riktig bedömning av marknadssituation och konkurrensförutsättningar för SMP och att verksamheten bör bedrivas sammanhållen och i bolagsform. Flera remissinstanser, bl.a. Länsstyrelsen i Västernorrlands län, pekar på behovet av besiktningstjänster till ett pris som inte missgynnar företag i glesbygd. Länsstyrelserna i Jämtlands och Västernorrlands län pekar på nödvändigheten att vidmakthålla verksamheten i Umeå. Länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län menar att de regionalpolitiska konsekvenserna inte belysts tillräckligt beträffande tillgång till SMP:s tjänster, ekonomiska och servicemässiga konsekvenser för norra Sverige och hur förslaget påverkar de institutioner som i dag samverkar med SMP-Umeå. Styrelserna betonar betydelsen av den tekniska kompetens som SMP för in i den totala kompetensbilden för teknikutvecklingen i norra Sverige.

Glesbygdsmyndigheten menar att en bättre analys av de regionalpolitiska konsekvenserna skulle ha lett fram till att ett statligt engagemang är nödvändigt för Umeåanläggningen under en övergångstid och menar att förslaget mot den bakgrunden inte är acceptabelt. Myndigheten förordar ett regionalpolitiskt stöd till Umeåanläggningen.

Riksrevisionsverket (RRV) menar att det är tveksamt att inrätta ett nytt statligt aktiebolag utgående från SMP:s verksamhet och anför att andra organisatoriska lösningar bör sökas t.ex. inom ramen för befintlig provningsverksamhet. RRV och Arbetsmiljöfonden anser att det vore att föredra att samordna SMP:s verksamhet med Svensk Anläggningsprovning AB eller AB Svensk Bilprovning. Statskontoret betonar att SMP inte bör stödjas med ett driftbidrag. Arbetskyddsstyrelsen betonar vikten av att SMP:s unika kompetens tas till vara. Statens maskinprovningar motsätter sig inte en bolagisering men

föreslår att SMP beviljas ett regionalpolitiskt stöd till Umeåanläggningen samt stödbeställningar från staten för att underlätta igångsättandet av bolaget. Lantbrukarnas riksförbund förordar stöd för att skapa en regional resurs i Umeå som kan medverka till att utveckla näringslivet i Norrland. Tjänstemännens centralorganisation (TCO) menar att det finns ett fortsatt behov av den typ av tjänster som SMP producerar inom landet och kan av det skälet inte tillstyrka en koncentration av verksamheten till Malmö.

Agrifack förordar en lösning som innebär att verksamheten i Umeå finansieras med hjälp av lokala och regionala intressen. Västerbottens handelskammare anför att det är av största vikt för regionens näringsliv att SMP:s kompetens kan tas till vara.

Skälen för regeringens förslag: Med ikraftträdandet av EES-avtalet och speciellt tillämpningen av EG:s maskindirektiv (89/392 EEC) från den 1 januari 1995 kommer SMP:s marknad och lämpligheten att fortsättningsvis driva SMP i myndighetsform att påverkas kraftigt. SMP upphör att vara riksprovplats under år 1995. Besiktningsenheten, som för närvarande utför arbetarskydds- och trafiksäkerhetsbesiktningar av entreprenadmaskiner inom ramen för riksprovplatssystemet, kommer inte längre att kunna utföra dessa i monopolställning. Typbesiktningar ersätts av en tillverkardeklaration om överensstämmelse med maskindirektivet och eventuella tredjepartscertifieringar får göras av alla anmälda kontrollorgan som vill konkurrera om de uppdrag som kan uppkomma. Även revisionsbesiktningar av grävmaskiner kommer att få utföras av ackrediterade kontrollorgan trots att de inte omfattas av maskindirektivets säkerhetsbestämmelser.

Den provningsverksamhet som SMP bedriver är redan i dagsläget till viss del konkurrensutsatt. Det gäller den provning som SMP bedriver på jordbruks-, skogs- och grönyteområdena och inom projektverksamheten där liknande kompetens finns hos Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), Jordbruks- tekniska institutet (JTI) och Skogsbrukets forskningsinstitut (Skogforsk). Även beträffande vissa typer av funktionsprovningar där en maskintillverkare provar sin produkt bl.a. med avseende på driftsäkerhet och kapacitet samt provning enligt standard finns konkurrens från stora verkstads- och maskinföretag. För provningskompetens för vissa anläggningsmaskiner såsom grävmaskiner, hjullastare och dumptrar och skogs-, jordbruks- och grönytemaskiner saknar SMP konkurrens.

Den kompetens som finns samlad inom SMP inom provning och besiktning gör att myndigheten även kan producera certifieringstjänster. Certifieringsenhetens verksamhet innebär att intyg om överensstämmelse med säkerhetskrav ställda i direktiv eller förordningar kan utfärdas.

Enligt vad regeringen uttalat i 1992 års finansplan (prop. 1991/92:100 bil.1) bör konkurrensutsatt verksamhet inte bedrivas i myndighetsform. I sådana fall bör i stället bolagsformen övervägas. I samband med sådana överväganden bör alltid prövas om verksamheten bör drivas i statlig regi över huvud taget.

Av den redogörelse som lämnats i det föregående framgår att SMP:s verksamhetsgrenar är eller kommer att bli konkurrensutsatta. SMP kommer efter hand att möta flera aktörer som i konkurrens erbjuder marknaden samma eller liknande tjänster som SMP gör i dagsläget. SMP kommer även att kunna konkurrera på områden som tidigare varit förbehållna andra myndigheter och statliga bolag. Mot bakgrund härav bedömer regeringen att det är olämpligt att fortsättningsvis driva SMP i myndighetsform. I stället bör verksamheten drivas som ett aktiebolag. Den verksamhet som bolaget skall ägna sig åt innefattar inte någon myndighetutövning utan är en rent teknisk verksamhet.

SMP besitter i en del avseenden kompetens som andra aktörer inte har för närvarande. Revisionsbesiktningar av grävmaskiner, som utförts inom ramen för riksprovplattssystemet, är ett exempel, produktion av provningstjänster på anläggningsmaskin- och skogsmaskinsidan är ett annat. Det finns därför skäl för staten att under en övergångstid ta ansvar för att dessa tjänster som SMP i dag tillhandahåller även tills vidare finns att tillgå i landet. Genom att hålla samman SMP i ett statligt ägt aktiebolag bedömer regeringen att det finns förutsättningar för det nya bolaget att hävda sig på en marknad som efterhand alltmer kommer att konkurrensutsättas. Det nya bolaget skall bedriva besiktning-, provnings- och certifieringsverksamhet inom maskinområdet. I första hand bör besiktningens verksamhet bestå av besiktning av grävmaskiner enligt föreskrifter meddelade av Arbetskyddsstyrelsen. Det bör vidare vara möjligt för bolaget att konkurrera på näraliggande besiktningmarknader.

Provningsverksamheten bör koncentreras till sådan provning som kan komma att efterfrågas av marknaden. Det kan t.ex. vara funktionsprovningar med avseende på driftsäkerhet och kapacitet, provning enligt standard och provning för EU-dokumentation. Enligt regeringens bedömning är det av infrastrukturella skäl viktigt för svenska små och medelstora verkstadsindustri-företag att ha tillgång till den provningskompetens på anläggningsmaskinområdet som SMP representerar. Med de ökade krav på att kunna dokumentera överensstämmelse med maskindirektivets säkerhetskrav som följer av EES-avtalet är detta inte minst viktigt. Utvecklingen pekar också mot att den totala mängden direktiv och standarder kommer att öka. Det ökade produktansvaret för tillverkare och leverantörer kan också förutses leda till ett ökat behov av provning, kvalitetssäkring och riskvärdering.

Certifieringsenhetens arbete är relativt nystartat och kommer inte att beröras av bolagiseringen. Regeringen bedömer att en marknad kommer att utvecklas på certifieringsområdet till följd av de krav som olika produktdirektiv ställer upp.

En utgångspunkt för bolagiseringen av SMP är att verksamheten skall ges bättre villkor. För konkurrensutsatt verksamhet är aktiebolagsformen att föredra framför myndighetsformen bl.a. beroende på skillnader av betydelse för möjligheterna att bedriva verksamheten effektivt. Som ett exempel kan nämnas ett bolags möjlighet till fri prissättning av de tjänster som produceras. Bolagets verksamhet skall bedrivas under affärsmässiga villkor. Det bör ankom-

ma på bolaget att själv bedöma vilka marknader man finner det motiverat att från en affärsmässig aspekt söka bearbeta. Eftersom bolagets potentiella konkurrenter bedriver sin verksamhet i affärsmässigt syfte, är det av konkurrensskäl därmed olämpligt att ett driftbidrag utgår till SMP. För verksamheten vid anläggningen i Umeå, som drivs med ett relativt stort tillskott från det nuvarande driftbidraget, bör bolaget under en övergångstid utnyttja särskilt avsatta medel. Vi återkommer till det i det följande. Ett upphörande av driftbidraget kommer att få till följd att bolaget sannolikt kan komma att behöva koncentrera provningsverksamheten till ett färre antal anläggningar. Affärsmässiga överväganden tycks tala för att verksamheten i huvudsak bör förläggas till Malmö. Regeringen bedömer att ett omstrukturerat SMP kommer att omsätta ca 30 miljoner kronor och sysselsätta ett 50-tal personer.

Enligt regeringens uppfattning bör bolagiseringen ses som ett första steg mot en privatisering av SMP. Ytterligare steg i den riktningen bör kunna tas så snart en fungerande marknad på framför allt besiktningssidan etablerats.

Driftbidraget, som regeringen nu föreslår skall upphöra, har använts till att finansiera verksamheter inom enheten provning. Således är det inom provningsenheten som förändringar till följd av bolagiseringen blir mest uppenbara. Det gäller såväl personal- som verksamhetsmässigt. SMP kommer inte längre att på eget initiativ kunna utföra provningar av maskiner, s.k. officiell provning. Den konsumentupplysande verksamheten med publicering av resultaten från de officiella provningarna kommer att upphöra. Metodutveckling kommer att utföras endast då en uppdragsprovning kräver det eller finansiering från statliga aktörer finns tillgänglig. Genom att den metodutveckling som i fortsättningen kan komma att bedrivas inom bolaget måste finansieras externt kan en bättre koppling åstadkommas mellan bolagets funktion och vad marknaden efterfrågar. Regeringen utgår ifrån att de som upphandlar utvecklingsarbete m.m. gör detta genom anbudsförfarande. SMP har därmed möjlighet att erbjuda sina tjänster.

En utgångspunkt för ett självständigt SMP-bolag är enligt regeringens mening att det skall agera på affärsmässiga grunder. Att bolaget skall driva verksamheten utan driftbidrag utesluter inte att bolaget söker och erhåller stöd från länsstyrelser eller de statliga fonder och sektorsmyndigheter som finns för att stödja det regionala näringslivet. På så sätt kan verksamhet som tidigare varit beroende av driftbidrag drivas vidare. Detta kan t.ex. gälla Umeåanläggningens provningsverksamhet. Därigenom kommer lokala och regionala prioriteringar att avgöra vilka tjänster och i vilken omfattning dessa produceras såväl när marknadskrafterna efterfrågar SMP:s tjänster som när statliga aktörer är beställare. Dessutom kan på detta sätt även andra aktörer på SMP:s kompetensområde komma i fråga vilket kommer att stärka konkurrensen och därmed effektiviteten bland de bolag som agerar på marknaden. Emellertid bedömer regeringen att ett indraget driftbidrag initialt kan få sådana effekter för den fortsatta driften av Umeåanläggningen och därmed för tillgången till opartisk provningskompetens i Norrland, att det motiverar att medel avsätts inom bolaget i samband med bolagiseringen för att stödja denna verksamhet. Dessa

medel bör uppgå till 4 miljoner kronor och skall vara reserverade för detta ändamål under en tvåårsperiod från det att bolaget bildas. Detta kan ses som ett stöd till norrländska tillverkande företag i deras EG-anpassning av sina produkter.

Den s.k. marknadskontrollen är en statlig efterkontroll av att tillverkare och importörer har fullgjort sina förpliktelser när det gäller att uppfylla ställda säkerhetskrav i berörda direktiv. Det är den föreskrivande myndigheten som har ansvaret för att marknadskontrollen utförs på rätt sätt. Även när det gäller medverkan i det europeiska standardiseringsarbetet ligger ansvaret för att statens intressen tas till vara på de föreskrivande myndigheterna. Regeringen bedömer att ett sammanhållet bolagiserat SMP bör ha möjlighet att via de uppdrag man kan förhandla sig till på provningsområdet vidmakthålla den kompetens på dessa områden som kan bedömas nödvändig.

5 Överföring av tillgångar och skulder

Regeringens förslag: De till Statens maskinprovningars verksamheter hörande tillgångar och skulder överförs till bolaget. Bolaget övertar myndighetens pensionsskuld. Regeringen får bemyndigande att besluta om de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra bolagsbildningen.

Riksdagen anvisar till *Bolagisering av Statens maskinprovningar* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1994/95 ett förslagsanslag på 24 miljoner kronor.

Utredarens förslag: Det ankom inte på utredaren att ha specificerade förslag i denna del.

Remissinstanserna: Agrifack menar att det är viktigt att företaget ges en god soliditet och att därför noggranna beräkningar beträffande pensionsskulder görs i samband med bolagiseringen.

Skälen för regeringen förslag: Bolagisering av SMP bör ske genom att de till Statens maskinprovningars verksamheter hörande tillgångar och skulder överförs till bolaget. Regeringen beräknar att tillgångarna inom SMP inte kommer att kunna täcka avvecklingskostnaderna, skulderna samt erforderligt eget kapital varför ett kapitaltillskott blir nödvändigt. Regeringen beräknar behovet av nytt kapital till ca 24 miljoner kronor. Beloppet bör anvisas som ett förslagsanslag på tilläggsbudgeten för budgetåret 1994/95. Av beloppet avser 4 miljoner kronor medel för att under två år övergångsvis stödja verksamheten inom Umeåanläggningen. Det är en uppgift för regeringen att fastställa aktiekapitalets storlek och kapitalstrukturen. Regeringen bedömer att soliditeten för bolaget bör vara ca 30 % när nödvändiga avvecklingsåtgärder genomförs.

I det statliga pensionssystemet har arbetsgivaren – staten – betalningsansvaret för pensioner till aktiva pensionstagare. Således skuldförs eller periodiseras inte pensionsutfästelser i myndighetens balansräkningar. Myndighetens pensionskostnader belastar statsbudgeten först i det ögonblick som pensionerna skall betalas ut. I den privata sektorn görs däremot kontinuerliga avsättningar, i takt med att pensionsskulden uppstår, för framtida pensionsutbetalningar. SMP:s pensionsskuld avseende statens pensionsförpliktelser för anställda och tidigare anställda bör överföras på bolaget och redovisas som en långfristig skuld i bolaget balansräkning. Pensionsskulden per den 30 juni 1994 har beräknats till 14,8 miljoner kronor. Överföringen av pensionsskulden medför att löneskatt skall betalas för överförd pensionsskuld i stället för att utfalla i takt med att pensionsutbetalningarna görs. Denna skatt har beräknats till ca 2,5 miljoner kronor. Skatten skall i enlighet med beslutade riktlinjer som redovisats i 1992 års kompletteringsproposition (prop. 1991/92:150 bil. 1, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:252) erläggas av bolaget. Vidare tillkommer semesterskuld till myndighetens personal, vilken har beräknats till 2,3 miljoner kronor per den 30 juni 1994. De rena avvecklingskostnaderna till följd av en neddragning av verksamheten vid SMP och till följd av en bolagisering har beräknats till ca 8,8 miljoner kronor. Däri inbegrips kostnader till följd av det statliga trygghetsavtalet på 5,5 miljoner kronor samt 4,2 miljoner kronor för beräknad resthyra och konsultarvoden för avveckling av myndigheten samt kostnader för att flytta viss verksamhet till Malmö. Vidare avgår beräknade intäkter från uppsagd personal under avvecklingsskedet på 0,9 miljoner kronor.

Bolaget bör bära bolagsbildningens samtliga omställningskostnader.

Överlåtelsen bör regleras i ett avtal mellan staten och bolaget. I avtalet får då anges vilka tillgångar, skulder och andra förpliktelser samt rättigheter som överförs till bolaget.

6 Personal- och arkivfrågor

Regeringens bedömning: Dimensioneringen av bolaget bör styras av efterfrågan på bolagets tjänster. Personal från myndigheten bör i första hand erbjudas anställning i det bolagiserade SMP. En särskild utredare tillkallas med uppgift att ansvara för avvecklingen av Statens maskinprovningar/myndigheten.

Utredningens bedömning: Omstrukturering av personal- och lokalresurser bör göras så fort som möjligt och all personal bör sägas upp. Det ankommer på bolaget att besluta om personal- och lokalresurser.

Remissinstanserna: Tjänstemännens centralorganisation (TCO) menar att en bolagisering måste ske med största möjliga hänsynstagande till personalen. TCO avstyrker att samtlig personal sägs upp då myndigheten läggs ner.

Agrifack menar att utredaren tagit för lätt på det personalpolitiska och arbetsrättsliga ansvar som åligger arbetsgivaren genom att föreslå att all personal skall sägas upp.

Skälen till regeringens bedömning: Det är givetvis bolagets sak att besluta om bemanningen av den bolagiserade verksamheten. Regeringen utgår emellertid från att i först hand personal från myndigheten erbjuds anställning i bolaget. Regeringen bedömer att de personalkategorier som inte kommer att kunna erbjudas fortsatt arbete i bolaget är personal från provningsenheten. Till följd av minskad omfattning på provningsverksamheten kommer ett tjugotal personer att sägas upp. SMP omfattas av de kollektivavtal som gäller på den statliga arbetsmarknaden. De som inte erbjuds anställning i det nya bolaget kommer således att omfattas av det statliga trygghetsavtalet och ingå i avvecklingsorganisationen för myndigheten. Ansvar för personalavvecklingen och för andra avvecklingsfrågor kommer att överföras till en särskild utredare med uppgift att träda i den tidigare myndighetens ställe i arbetsgivarfrågor när denna upphör. Utredaren skall ges ansvaret att slutföra avvecklingen av SMP samt ansvaret för den personal som har sagts upp och som ingår i avvecklingsorganisationen. Det ankommer på bolaget att avgöra vilken arbetsgivarorganisation som bolaget bör tillhöra och därmed vilka avtal om löne- och anställningsvillkor som kommer att gälla för arbetstagarna.

Enligt arkivlagen (1990:782) skall en myndighets arkiv, om myndigheten upphört och dess verksamhet inte har förts över till någon annan statlig myndighet, inom tre månader överlämnas till arkivmyndighet. När verksamhet som tidigare bedrivits i en statlig myndighet överförs till ett aktiebolag kan arkivmyndigheten låna ut de delar av arkivet som det nya bolaget behöver ha tillgång till. Regeringen har i prop. 1993/94:113 Förvaring av allmänna handlingar hos andra organ än myndigheter föreslagit att allmänna handlingar från en nedlagd myndighet skall kunna förvaras hos enskilt subjekt som övertar myndighetens verksamhet. Det enskilda subjektet, bolaget, skall jämföras med myndigheten i fråga om förvaring av de allmänna handlingarna och i fråga om prövning enligt tryckfrihetsförordningen (TF) och sekretesslagen (1980:100) av en begäran om att få ta del av en allmän handling. Den föreslagna regleringen, som avses träda i kraft den 1 januari 1995, innehåller bl.a. en ändring av TF. Riksdagen har för närvarande som vilande antagit förslaget till ändring av TF (bet. 1993/94:KU20, rskr. 1993/94:161). I avvaktan på att de nya reglerna träder i kraft får den hittillsvarande lösningen med utlåning tillämpas. Det får ankomma på Riksarkivet att i samråd med bolaget utforma föreskrifter och villkor för lån och disposition av arkivhandlingar hos bolaget.

Förteckning över remissinstanserna beträffande betänkandet (Ds 1994:47) Bolagisering av Statens maskinprovningar

Prop. 1994/95:5
Bilaga

Efter remiss har yttranden över rubricerade betänkande avgetts av Vägverket, Statskontoret, Riksrevisionsverket, Statens jordbruksverk, Arbetskyddsstyrelsen, Arbetsmiljöfonden, Glesbygdsmyndigheten, Sveriges provnings- och forskningsinstitut AB, Styrelsen för teknisk ackreditering, Konsumentverket, Högskolan i Luleå, Statens maskinprovningar, Sveriges lantbruksuniversitet, Skogs- och jordbrukets forskningsråd, Länsstyrelserna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, Grossistförbundet Svensk handel, Företagarnas Riksorganisation, Lantbrukarnas riksförbund, Tjänstemännens centralorganisation, Sveriges akademikers centralorganisation, Landsorganisationen i Sverige, AB Svensk anläggningsprovning, AB Svensk bilprovning, Sveriges mekanstandardisering, Sveriges trädgårdsanläggningsförbund.

Yttranden har dessutom kommit in från Arbetsmiljöinstitutet, Handelskammaren i Västerbotten, personalen vid Statens maskinprovningar i Umeå samt SACO-föreningen vid Statens maskinprovningar.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 september 1994

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, och statsråden Friggebo, Laurén, Hörnlund, Olsson, Dinkelspiel, Thurdin, Hellsvik, Wibbe, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Ask

Föredragande: statsrådet Olsson

Regeringen beslutar proposition 1994/95:5 Ombildning av Statens maskinprovningar till aktiebolag

